

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації
Іваськевич Вікторії Зіновіївни
на тему «Обґрунтування та оцінка якості ортодонтичного лікування підлітків
Закарпатської області»
на здобуття наукового ступеню доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 Стоматологія

Науковий керівник: доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри стоматології дитячого віку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Клітинська Оксана Василівна.

Рецензенти:

1. Доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти з курсом терапевтичної та ортопедичної стоматології ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Потапчук Анатолій Мефодійович.

2. Кандидат медичних наук, доцент кафедри фундаментальних медичних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Гурандо Вячеслав Радомирович.

1. Ким і коли затверджена тема роботи.

Тему дисертації «Етіопатогенетичне обґрунтування комплексного лікування вестибулярного положення ікол» затверджено на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Ужгородський національний університет» від 13.12.2016 р. (протокол № 14). Тему дисертації було уточнено в наступній редакції «Обґрунтування та оцінка якості ортодонтичного лікування підлітків Закарпатської області» на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Ужгородський національний університет» від 28.01.2021 р. (протокол № 1).

2. Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертації.

Комісія з біоетичної експертизи медичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», розглянувши інформацію аспірантки кафедри стоматології дитячого віку Іваськевич Вікторії Зіновіївни щодо поданої до захисту

дисертаційної роботи та поданий для експертизи здобувачем рукопис дисертації, встановила, що дослідження виконані з дотриманням основних положень GCP (1996 р.), Конвенції ради Європи про права людини та біомедицини від 04.04.1997 року, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових досліджень за участю людини (1964-2000 рр.) і Наказу МОЗ України № 690 від 23.09.2009 року (витяг з протоколу № 3 від 20.10.2020). За висновком встановлено повну відповідність діючим нормам і стандартам.

3. Виконання освітньо-наукової програми

Протягом навчання в аспірантурі Іваськевич Вікторія Зіновіївна у повному обсязі виконала індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури ДВНЗ «Ужгородський національний університет», що повністю відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеню доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261.

Іваськевич Вікторія Зіновіївна здобула глибокі ґрунтовані знання за фахом, опанувала обсяг відповідних загальнонаукових компетентностей та навичок, необхідних для виконання структурованого наукового дослідження, дотримання норм професійної етики та формування загальнонаукового світогляду. Аспірантка в повній мірі оволоділа необхідними дослідницькими вміннями, що включають планування та поетапне структурування комплексного наукового дослідження, послідовну реалізацію поставлених мети та завдань дослідження, виходячи з принципів логіки та причинної зумовленості з використанням необхідних методів та технологій, що забезпечують отримання достовірних результатів, синтез та аналіз отриманих даних, репрезентацію отриманих результатів на високому фаховому рівні.

Іваськевич Вікторія Зіновіївна набула відповідних мовних компетентностей, підтверджених результатами незалежного оцінювання, достатніх для представлення та обговорення результатів проведеного власного дослідження англійською мовою в усній та письмовій формах, а також для повного розуміння, аналізу та синтезу

інформації, наведеної у відповідних джерела наукової літератури, опублікованих іноземною мовою.

4. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми).

Індивідуальний план наукової роботи аспірантки Іваськевич Вікторії Зіновіївни затверджений рішенням вченої ради стоматологічного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (протокол № 14 від 13.12.2016 року).

Науковий керівник – доктор медичних наук, професор, Клітинська Оксана Василівна.

Термін виконання роботи: 2016-2020 роки.

Іваськевич Вікторія Зіновіївна забезпечила своєчасне виконання усіх розділів індивідуального плану наукової роботи, дотримуючись попередньо встановлених термінів, що підтверджено результатами проміжних, підсумкових та заключної атестацій та відповідними звітами аспірантки. Дослідження проведені у відповідності до встановленого плану та графіку в повному обсязі із використанням сучасних та інформативних методів.

5. Актуальність теми дисертації

Поширеність зубо-щелепних аномалій у структурі стоматологічних захворювань стоїть на другому місці після карієсу зубів і складає від 30,0% до 82,0% в світовій популяції із тенденцією до зростання. Показники ортодонтичних патологій у дітей різних регіонів України свідчать про стабільне зростання частоти випадків порушень розвитку та формування зубо-щелепної системи та наявність значної варіабельності цих даних, які складають від 58,7% до 88,6%. Варіативність показників зумовлена тим, що розвиток ортодонтичної патології носить поліетіологічний характер та визначається рядом чинників, а саме: соціально-економічними, кліматичними, екологічними та біогеохімічними.

Закарпатська область є ендемічним регіоном фтор-йодного дефіциту з високим рівнем ураження населення карієсом, що збільшує ризик виникнення зубо-щелепних аномалій через передчасну втрату зубів, зниження міжальвеолярної висоти прикусу,

порушення функції жування. Особливе занепокоєння викликає також наявність високої поширеності дефектів зубних рядів внаслідок ранньої втрати як тимчасових, так і постійних зубів вже у 30–40 % дітей та підлітків, ускладнених у 14,2 % з них вторинними зубощелепними деформаціями внаслідок несвоєчасного заміщення дефектів зубів та зубних рядів. В Україні велика розбіжність та недостовірність статистичних даних, які надходять із регіонів викликана відсутністю нормативних актів та не використанням інформаційного ресурсу недержавних або неурядових організацій.

На тлі загальносвітової тенденції до зменшення видатків на систему охорони здоров'я оптимізація надання високоспеціалізованої та високо вартісної ортодонтичної допомоги зазнає суттєвих змін. В умовах обмеженого бюджету та розподілу ресурсів у системах охорони здоров'я зарубіжних країн для стандартизації зубощелепних аномалій використовуються ортодонтичні індекси. У клінічній практиці ортодонтичні індекси застосовують для естетичної оцінки або визначення ступеня необхідності виправлення аномалій та якості проведеного ортодонтичного лікування після його закінчення і підстав подовження лікування у фахівців стоматологів інших спеціальностей.

У країнах Євросоюзу діє єдина система баз даних пацієнтів рекомендована Європейською асоціацією ортодонтів (2004 р.), що спрощує алгоритм аналізу роботи ортодонтів, а також дає можливість порівняти діагностичні дані, методи, терміни та результати ортодонтичного лікування. В Україні такої національної бази не існує, хоча джерельна база свідчить про фрагментальні застосування естетичних стоматологічних індексів вітчизняними дослідниками (Р. С. Назарян, Ю. В. Ткаченко, 2014; Д.В. Шешуков, 2018; В.С. Мельник, Л.Ф. Горзов, 2018; А.М. Потапчук, В.С. Мельник, Л.Ф. Горзов, В.М. Алмаші, 2019) в окремих регіонах. Отже, в Україні застосування естетичних індексів не отримало поширення в стоматологічній практиці і потребує адаптації до національної системи охорони здоров'я.

Разом з тим, молоде покоління українців стрімко прагне до поліпшення естетики посмішки, як до найважливішого інструменту досягнення соціально-економічного

благополуччя і високих показників якості життя. Пацієнти з зубощелепними аномаліями скаржаться на зміни зовнішнього вигляду, порушення вимови звуків, неповноцінне жування, труднощі в спілкуванні. Зубощелепна паталогія впливає не тільки на стан стоматологічного здоров'я, але і на якість життя підлітків, викликає стигматизацію на міжособовому рівні, може стати причиною обмеження у виборі професії та соціальної самореалізації.

Враховуючи вищезазначене можна резюмувати, що тема дисертаційного дослідження Іваськевич В.З. є актуальною, обґрунтованою, науково та клінічно значимою, і полягає у експертній оцінці потреби в ортодонтичному лікуванні підлітків, доцільності виправлення зубощелепних аномалій та об'єктивізації результатів лікування із перспективою складання єдиної національної бази пацієнтів із врахуванням регіональних особливостей населення Закарпаття.

6. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Іваськевич Вікторії Зіновіївни на тему «Обґрунтування та оцінка якості ортодонтичного лікування підлітків Закарпатської області» виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри стоматології дитячого віку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» «Вдосконалення надання стоматологічної допомоги дітям які проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду» (№ державної реєстрації 0114U004123) та «Комплексне обґрунтування надання стоматологічної допомоги дітям, які проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду» (№ державної реєстрації 0119U101329).

7. Формулювання наукового завдання (проблеми), нове розв'язання якого отримано в дисертації

У дисертаційній роботі наведено нове вирішення наукового завдання, що полягає у підвищенні ефективності надання ортодонтичної допомоги шляхом індексної оцінки показників потреби та результатів корекції зубо-щелепних аномалій та визначення психосоціального профілю у підлітків Закарпатської області.

8. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна

У дисертаційному дослідженні Іваськевич Вікторією Зіновіївною вперше представлено результати вивчення рівня потреби в ортодонтичному лікуванні

підлітків Закарпатської області на підставі епідеміологічного дослідження із використанням естетичних індексів вивчений з позицій морфофункціональної норми та естетичного оптимуму.

У роботі вперше проведено комплексний аналіз показників ефективності корекції зубощелепних аномалій із використанням естетичних індексів на етапі оцінки результатів лікування. Проведено комплексну оцінку психоемоційного стану пацієнтів та якості життя до та після ортодонтичного лікування. Виявлено залежність між естетичними порушеннями, ступенем складності лікування та психоемоційним станом пацієнта.

Результати, отримані в ході виконання дисертаційного дослідження, поглиблюють теоретичні знання про значимість індексної оцінки потреби у виправленні ЗЩА, ефективності ортодонтичного лікування та психосоціальної оцінки особистості пацієнта, що в кінцевому підсумку суттєво впливає на прогнозованість та ефективність ортодонтичного лікування дітей підлітків.

9. Нові науково обґрунтовані теоретичні та / або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень

Теоретичне значення одержаних результатів

Дані, отримані Іваськевич Вікторією Зіновіївною у процесі виконання дисертаційного дослідження, поглиблюють теоретичні знання про значимість індексної оцінки потреби у виправленні зубощелепних аномалій, ефективності ортодонтичного лікування та психосоціальної оцінки особистості пацієнта, що в кінцевому підсумку суттєво впливає на прогнозованість та ефективність ортодонтичного лікування підлітків.

Отримані результати дослідження були впроваджені в навчальний процес кафедри ортопедичної стоматології Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (від 20.10.2020), кафедри стоматології дитячого віку НМАПО імені П.Л. Шупика МОЗ України (від 4.01.2021),

кафедри стоматології Харківського національного медичного університету МОЗ України (від 05.01.2021), кафедри стоматології ФПО Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (від 11.01.2021), кафедри стоматології № 1 Донецького національного медичного університету МОЗ України (від 18.01.2021), кафедри стоматології дитячого віку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (від 18.01.2021), кафедри стоматології післядипломної освіти з курсом терапевтичної та ортопедичної стоматології ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (від 20.01.2021), кафедри дитячої стоматології ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (від 22.01.2021), кафедри стоматології дитячого віку Буковинського державного медичного університету (від 25.01.2021).

що підтверджено відповідними актами впровадження.

Практичне значення отриманих результатів

Дисертаційна робота представляє собою наукове дослідження, результати котрого мають значну клінічну та практичну цінність, оскільки науково доводять доцільність використання естетичних індексів для визначення раціональності виправлення естетичних порушень та об'єктивної оцінки ступеня ефективності проведеного ортодонтичного лікування в умовах обмеження ресурсів. Індивідуалізовано підхід до пацієнта із зубощелепними аномаліями шляхом визначення його психоемоційного статусу, що надає можливість прогнозування та впливу на особистість пацієнта, ще до початку лікування.

Крім того, запропоновані підходи до формування стратегії взаємодії з пацієнтом, визначення необхідності залучення до лікування додаткових фахівців психотерапевтичного профілю на етапах планування ортодонтичної корекції. Так, зокрема, одержані результати дослідження впроваджені в практичну роботу стоматологічних клінічних закладів: ТОВ «Університетська стоматологічна поліклініка» (12.01.2021), ТОВ «Гранате-клінік» (5.01.2021), що підтверджено відповідними актами впровадження.

10. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, викладені в дисертації Іваськевич В.З., є достовірними та обґрунтованими, що забезпечується достатньою кількістю проаналізованих вихідних даних, про що також свідчать результати перевірки первинної документації Комісією з експертної оцінки первинної документації дисертаційних робіт, створеної згідно наказу ректора ДВНЗ «Ужгородський національний університет» № 351/01-17 від 15.02.2016. Зокрема, кількість пацієнтів, яким проводився клінічний огляд, з метою встановлення показників клінічної поширеності зубощелепних аномалій (зафіксовано у «Виписці з медичної карти стоматологічного хворого (форма 043/0)», електронні-онлайн пародонтологічні карти) складала 2260 осіб. З них на вибірці заповнено анкети для опитування – 650 осіб. З них на I етапі дослідження опитано 580 осіб (340 підлітків, 240 батьки або особи, що їх замінюють) з метою визначення рівня знань щодо гігієни порожнини рота та профілактики стоматологічних захворювань. На II етапі дослідження проводилось поглиблене стоматологічне обстеження за допомогою ортопантомограми та телерентгенограми – 70 осіб, взятих на ортодонтичне лікування із використанням незнімної апаратури (брекет-система). Вони ж з метою ретроспективного аналізу результатів ортодонтичного лікування та виявлення кореляційних зв'язків між прогнозованим ступенем складності ортодонтичного лікування, особливостями психологічного профілю, пацієнтів та рівнем якості життя досліджуваних були повторно діагностовані з використанням ортодонтичних індексів DAI, IOTN, ICON, психодіагностичних методик та соціологічних анкет.

Застосування комплексу сучасних методів досліджень і різностороннього статистичного опрацювання медичної інформації у формі чисельних даних, достатня кількість залучених у дослідження пацієнтів та проаналізованих рентгенологічних знімків свідчать про достовірність викладених у дисертації результатів та обґрунтованість висновків. Статистичний аналіз проводився після консолідації результатів із використанням пакету прикладних програм Statistica 10.0 (StatSoft, Inc., USA), а також Microsoft Office Excel 2010. При виявленні в вибірці нормального розподілу за допомогою критерію Шапіро-Уїлкі кількісні ознаки описувалися середнім значенням (M) і стандартним відхиленням (SD) (у вигляді $M \pm SD$).

Для порівняння емпіричного розподілу з теоретичним застосовувався χ^2 Пірсона; в разі виявлення нормального розподілу в вибірці для порівняння двох незалежних груп застосовувався t-критерій Стьюдента для незалежних вибірок.

У разі відкидання гіпотези про нормальність розподілу даних ($p < 0,05$), центральні тенденції описувалися медіаною (Me) і інтерквартильним розмахом (нижній (LQ) і верхній (UQ) квартилі), а також застосовувалися непараметричні методи статистики. Для перевірки значимості зв'язку між двома якісними змінними застосовували критерій Хі-квадрат (χ^2) Пірсона. Для вивчення відмінностей між незалежними групами, застосовувався рангові дисперсійний аналіз Краскела-Уолліса. Для перевірки гіпотези про наявності зв'язку між двома ознаками використовувалася таблиця спряженості з застосуванням критерію згоди Пірсона. З метою виявлення взаємозв'язку між змінними застосовувався ранговий кореляційний аналіз Спірмена. Для порівняння двох залежних змінних застосовувався критерій Вілкоксона.

Процес дослідження структурований методично коректно у відповідності до поставлених мети та завдань дослідження, керуючись принципами логічної послідовності та взаємозумовленості. Висновки сформульовано у відповідності до поставлених завдань, логічно та з повним відображенням отриманих результатів дослідження. Таблиці та рисунки відображають відповідні чисельні масиви даних сприяючи унаочненню і відповідають змісту дисертації.

Вищенаведене свідчить, що наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані Іваськевич В.З. та наведені у дисертації, є аргументованими та достовірними.

11. Апробація результатів дисертації

Основні положення дисертаційної роботи доповідались і обговорювались на науково-практичних конференціях різного рівня і представництва, зокрема: «Сучасні методи лікування та профілактики стоматологічних захворювань» (9 лютого 2012 р., Ужгород); «Medzinárodný týždeň dentálnej hygieny. A prevencie slovensko» (07.-09.05.2012, Presov : Presovska Universita v Presove); 2-nd congress of biomedicine in

oromaxillofacial area (13-14 of September of 2013, Košice, Slovakia); міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми соціальної роботи і підготовки фахівців: соціальна робота і здоровий спосіб життя» (19 вересня 2014 р., м. Ужгород); IV міжнародній стоматологічній конференції студентів та молодих вчених «Актуальні питання сучасної стоматології» (27-28 лютого 2015 р., Ужгород); V міжнародній стоматологічній конференції студентів та молодих вчених «Актуальні питання науково-практичної стоматології» (26-27 лютого 2016 р., м. Ужгород); The Ways and Possibilities of Professional Development: Materials of International scientific conference in early childhood education (Debrecen, 25-26 of May 2016); міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми сучасної соціології, соціальної роботи та професійної підготовки фахівців» (16 вересня 2016 р., Ужгород); міжнародній науково-практичній конференції «Нове у медицині сучасного світу» (24–25 листопада 2017 р., Львів); 8 міжнародній стоматологічній конференції студентів і молодих вчених «Актуальні питання сучасної науково-практичної стоматології» (20-21 квітня 2018 р., Ужгород); науково-практичній конференції з міжнародною участю «Мультидисциплінарний підхід в ортодонтичному лікуванні» (12-13 листопада 2020 р., Полтава).

12. Повнота опублікування результатів дисертації, кількість наукових публікацій та конкретний особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих зі співавторами та зарахованих за темою дисертації.

Основні наукові результати висвітлені у публікаціях та розкривають основний зміст дисертації. За матеріалами дисертації опубліковано 29 наукових робіт. Зокрема 7 статей у наукових фахових виданнях України відповідно до переліку наукових фахових видань України, 1 стаття – у періодичному науковому виданні держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу, індексованому у науково-метричних базах Scopus, 10 статей – у інших виданнях. Крім того, опубліковано 11 тез та/або доповідей в матеріалах конгресів та науково-практичних конференцій.

У періодичному науковому виданні держави Республіка Польща, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу, проіндексованому у базі даних Scopus опубліковано:

1. Oksana V. Klitynska, Andriy V. Stishkovskyy, Natalia V, Hasiuk, David S. Avetikov **Viktoria Z . Ivaskevych**. Statistical analysis of the impact of clusters on caries prevalence and intensity in children aged 6 - 7 with different somatic health statuses. *Wiadomości Lekarskie*. 2020; LXXIII (3):434-41. (Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації). (*Scopus*).

Повний список публікацій додається.

13. Особистий внесок здобувача в одержанні наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження сформульована науковим керівником – доктором медичних наук, професором Клітинською Оксаною Василівною. Дисертант самостійно провела пошук, аналіз та систематизацію джерел наукової літератури, які стосуються або дотичні із темою дисертаційного дослідження, що в результаті сприяло чіткому формулюванню напрямів, завдань та мети дослідження, вибору адекватних методів чи аргументації потреби в адаптації існуючих чи розроблені нових підходів для вирішення поставлених завдань. Дисертантом у відповідності із сформульованою програмою дослідження проведено системний аналіз медичних даних, клінічний огляд, соціологічні та психологічні дослідження, моніторинг та спостереження за стоматологічними пацієнтами, виконані усі обрахунки та опрацювання результатів дослідження. Здобувачем самостійно сформовані та категоризовані чисельні результати дослідження у формі масивів даних, проведено їх статистичну обробку, підготовлено матеріали до публікації та написано усі розділи дисертаційної роботи. Разом із науковим керівником проведено аналіз результатів дослідження та сформульовано висновки.

У наукових працях, опублікованих у співавторстві, автору належить провідна роль у зборі фактичного матеріалу, його аналізі та систематизації, проведенні статистичної обробки даних, інтерпретації результатів, їх узагальнені, розробці рекомендацій та перспектив подальшої роботи.

14. Спеціальність, якій відповідає дисертація: дисертація повністю відповідає паспорту галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 Стоматологія.

15. Єдність змісту роботи, оцінка мови та стилю дисертації

Дисертацію написано у відповідності до стилістики наукових робіт та дисертаційних праць із відповідним коректним використанням медичної та спеціальної термінології. Стиль викладення матеріалів – науковий, між послідовними частинами дисертації наявний логічний причинно-наслідковий зв'язок. Спосіб подання матеріалів дослідження, наукових положень дисертації, висновків та рекомендацій забезпечують легкість та доступність їх сприйняття.

Дисертація Іваськевич Вікторії Зіновіївни характеризується класичною для наукових досліджень структурою та оформлена у відповідності до основних вимог. Складається із анотації, вступу, огляду літератури, матеріалів та методів дослідження, результатів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів власних досліджень, висновків, списку використаних джерел. Робота написана українською мовою, викладена на 165 сторінках основного тексту і складається зі вступу, огляду літератури, опису матеріалів і методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків; список використаної літератури містить 273 джерела, із них 121 – кирилицею і 152 – латиницею, ілюстрована 20 таблицями, 29 рисунками.

16. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. У роботі не було ідентифіковано ознак чи наслідків цілеспрямованих маніпуляцій з алфавітом, зміни чи заміни літер, прихованого тексту тощо. Подані до захисту наукові досягнення є власним напрацюванням аспіранта, текст дисертації є оригінальним. Виявлені за допомогою програми Unichesk текстові співпадіння (цитування) мають відповідні посилання на першоджерела, внесені до списку. Запозичення (співпадіння)

в тексті не мають ознак плагіату. Робота визнається самостійною та може бути допущеною до захисту.

17. Набуття теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей. Відповідність дисертації вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40.

Здобувачка Іваськевич Вікторія Зіновіївна за період навчання в аспірантурі та виконання дисертаційної роботи набула усіх необхідних компетентностей, які включають теоретичні знання та практичні навички, опанувала вміння науково-педагогічної діяльності. Найвагомим здобутком є виконане дисертаційне дослідження, результати якого містять наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій, у яких висвітлено основні результати дисертації, а також за результатами фахового семінару (протокол № 7 від 09.02.2020 р.), встановлено, що дисертація Іваськевич Вікторії Зіновіївни на тему: «Обґрунтування та оцінка якості ортодонтичного лікування підлітків Закарпатської області» є кваліфікованою, самостійно завершеною науковою працею. Робота містить теоретичне узагальнення та новий підхід у вирішенні проблеми підвищення ефективності надання ортодонтичної допомоги шляхом індексної оцінки показників потреби та результатів корекції зубощелепних аномалій та визначення психосоціального профілю у підлітків Закарпатської області. Дана робота за актуальністю теми, сучасними методами дослідження, обсягом даних, отриманими практичними результатами, їх новизною та інформативними висновками і практичними рекомендаціями відповідає вимогам до дисертацій, поданих на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 Стоматологія згідно з п.10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 6 березня 2019 року № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40, може бути представлена

до офіційного захисту в спеціалізованій вченій раді ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Рецензент:

Завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти з курсом терапевтичної та ортопедичної стоматології

стоматологічного факультету ДВНЗ «УжНУ»,

доктор медичних наук, професор

9.02.2020 р.

А.М. Потапчук

Рецензент:

Доцент кафедри фундаментальних медичних дисциплін

стоматологічного факультету ДВНЗ «УжНУ»,

кандидат медичних наук, доцент

9.02.2020 р.

В.Р. Гурандо

Підписи д.мед.н., проф. Потапчука А.М. та к.мед.н., доц. Гурандо В.Р. засвідчую:

Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ» к.т.н.

О.О. Мельник

ДОДАТОК №1

до висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

Іваськевич Вікторії Зіновіївни

на тему «Обґрунтування та оцінка якості ортодонтичного лікування
підлітків Закарпатської області»

на здобуття наукового ступеню доктора філософії

в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 Стоматологія

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у журналах, що входять до переліку наукових фахових видань

України:

Статті у журналах, що входять до переліку наукових фахових видань

України:

1. **Іваськевич ВЗ**, Лайош НВ. Вплив соціально-гігієнічного функціонування на стоматологічний статус дітей та підлітків в умовах освітнього закладу. Вісник проблем біології та медицини. 2016; 2(132, 3):100-4. *(Здобувачу належить провідна роль у зборі фактичного матеріалу, його аналізі та систематизації, підготовці до друку).*

2. Клітинська ОВ, **Іваськевич ВЗ**, Гасюк НВ, Зорівчак ТІ. Аналіз індексної оцінки потреби в ортодонтичному лікуванні підлітків Закарпатської області. Проблеми клінічної педіатрії. 2021; 1(51):6-14. *(Здобувачу належить провідна роль у зборі фактичного матеріалу, його аналізі та систематизації, підготовці до друку).*

3. Клітинська ОВ, Кудрявцев АА, **Розлуцька ВЗ**. Аналіз інтрасептального методу знеболювання при проведенні амбулаторних стоматологічних втручань у підлітків. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Медицина». 2013; 3(48):231-3. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації).*

4. Клітинська ОВ, Гасюк НВ, Стішковський АВ, Савчук ОВ, **Іваськевич ВЗ**. Кластерний аналіз взаємодії показників вмісту есенціальних мікро- та макроелементів у дітей перших класів із різним рівнем тривожності. Проблеми клінічної педіатрії. 2019; 4 (46):17–25. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

5. **Іваськевич ВЗ**. Обґрунтування вибору оптимального методу лікування вестибулярного положення ікл. Проблеми клінічної педіатрії. 2019; 3 (45): 39-44.

6. Розлуцька ГМ, **Іваськевич ВЗ**. Вплив вестибулярного положення іклів на порушення комунікації в толерантному освітньому просторі. Україна. Здоров'я нації. 2020; 3/1(61):125-31. *(Здобувачу належить провідна роль у зборі фактичного матеріалу, його аналізі та систематизації, підготовці до друку)*.

7. Клітинська ОВ, **Іваськевич ВЗ**, Гасюк НВ. Комплексний аналіз якості ортодонтичного лікування підлітків Закарпаття. Український журнал медицини, біології та спорту. 2021; 6(1):237-43. *(Здобувачу належить провідна роль в наборі фактичного матеріалу, опрацюванні чисельних даних та підготовці публікації)*.

Стаття у періодичному науковому виданні держави, яка входить до Організації економічного співробітництва, індексована у науково-метричній базі Scopus:

1. Oksana V . Klitynska , Andriy V . Stishkovskyy, Natalia V, Hasiuk, David S. Avetikov **Viktoria Z . Ivaskevych**. Statistical analysis of the impact of clusters on caries prevalence and intensity in children aged 6-7 with different somatic health statuses. Wiadomości Lekarskie. 2020; LXXIII (3):434-41. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*. (**Scopus**).

Статті у інших виданнях:

1. Еліашова Е, Мочалов ЮО, Клітинська ОВ, **Розлуцька ВЗ**. Вихідні умови для затосування раціональної моделі профілактики стоматологічних захворювань в Україні. Молодий вчений. 2015; 6(21): 67-9. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

2. Mochalov OI, Dyachuk KG, **Rozlutska VZ**. Possible reasons of dental caries wide spreading in Ukraine: discussion. Intermedical Journal. 2015; 1(3):21-5. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

3. Klitinska OV, Mukhina YA, **Rozlutska VZ**, Tubka I. Monitoring of changes in biophysical studies of oral fluids and oral health in children of primary school age with multiple caries after secondary prevention. Intermedical Journal. 2015; (4):16-9. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

4. **Іваськевич В.З.** Analysis of the etiological structure of the causes of dental diseases in children. Intermedical journal. 2016; 1(7):55-60. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

5. Klitinska OV, **Ivaskevych VZ**. The role of canines in the system of the teth-jaw apparatus (literature review). Intermedical journal, 2016. II (8):78-82.

6. Gasyuk NV, Popovich IYu, **Ivaskevych VZ**. Morphological rationale of advisability for ultrasound teeth preparation in pediatric dentistry. Intermedical Journal; 2017; 1(9):38-42. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

7. **Іваськевич В.З.**, Клітинська О.В., Бородач В.О. Етіологічні чинники виникнення вестибулярного положення ікол в різні періоди формування прикусу. Молодий вчений. 2017; 12(52):56-9. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

8. Васько АА, Шеверя СМ, **Іваськевич ВЗ**. 10 причин обрати композитний пломбувальний матеріал на дитячому стоматологічному терапевтичному прийомі. Intermedical Journal. 2018; 1(11):9-12. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

9. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ, **Іваськевич ВЗ**. Алгоритм постановки діагнозу гострого пульпіту тимчасових зубів. Intermedical Journal. 2018; 2(12):4-10.

(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації).

Статті та тези, опубліковані у матеріалах науково-практичних конференцій, які засвідчують апробацію результатів дисертації:

1. **Розлуцька ВЗ.** Екзогенна медекаментозна профілактика карієсу – герметезація фісур молочних та постійних зубів у дітей. Сучасні методи лікування та прфілактики стоматологічних захворювань: матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів стоматологів (9 лютого 2012р., Ужгород). Ужгород. 2012; 61-3.

2. Klitynska OV, Korniyenko LV, Pyndys TO, **Rozlutska VZ.** Children motivation features for daily oral hygiene. Medzinárodný týždeň dentálnej hygieny. A prevencie slovensko : izbornik prac (07.- 09.05.2012, Presov : Presovska Universita v Presove). Presov, Slovensko. 2012; 42. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації).*

3. Klitinska OV, Koren IM, **Rozlutska VZ,** Muchina YO. Analysis of the need for preventiv treatment of children with hearing impairments. Mat.of 2-nd congress of biomedicine in oromaxillofacial area (13-14 of September of 2013, Košice, Slovakia). Košice, Slovakia. 2013; 56-9. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації).*

4. **Розлуцька ВЗ.** Стоматологічне здоров`я дитини як умова гармонійного розвитку особистості. Актуальні проблеми соціальної роботи і підготовки фахівців : соціальна робота і здоровий спосіб життя : мат.доп. та повід. міжнар. науково-практичної конференції (19 вересня 2014 р., м. Ужгород). Ужгород. 2014; 64-6. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації).*

5. **Rozlutska V.** Psychological and social characteristics of dental diseases prevention in preschool children. Актуальні питання сучасної стоматології: мат. IV міжнар.стом.конф. студентів та молодих вчених (27-28 лютого 2015 р. Ужгород). Ужгород. 2015; 31-3.

6. Мочалов ЮО, **Розлуцька ВЗ**. Досвід проведення масових заходів профілактики стоматологічних захворювань. Актуальні питання науково-практичної стоматології : мат. 5 міжнар.стом.конф. студентів та молодих вчених (26-27 лютого 2016р., м.Ужгород). Ужгород. 2016; 176-8. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

7. Mochalov Iu, **Rozlutska V**. Motivational aspects of dental diseases prevention among children. The Ways and Possibilities of Professional Development: Materials of International scientific conference in early childhood education. (Debrecen, 25-26 of May 2016). Debrecen: Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar. 2016: 18-9. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

8. Розлуцька ГМ, **Іваськевич В.З**. Соціально-гігієнічне функціонування як чинник стоматологічного здоров'я. Актуальні проблеми сучасної соціології, соціальної роботи та професійної підготовки фахівців. Мат. доповідей міжнародної наук. – практ. конференції. Ужгород. 2016; 157-8. *(Здобувачу належить набір матеріалу, систематизація та аналіз результатів, підготовка матеріалів до публікації)*.

9. **Іваськевич В.З**. Особливості етіопатогенезу аномалійного положення ікол верхньої щелепи. Актуальні питання науково-практичної стоматології: Матеріали VI міжнар. стоматологічної конференції студентів та молодих вчених (20-22 квітня 2017 р., Ужгород). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ». 2017; 67-9.

10. **Іваськевич ВЗ**. Оцінка ефективності діагностики положення ікол в різні періоди формування прикусу. Нове у медицині сучасного світу: Зб. тез наук. робіт учасників міжнародної наук.-практ конференції (24-25 листопада 2017 р., Львів). Львів: ГО «Львівська медична спільнота». 2017; 20-4.

11. **Іваськевич ВЗ**. Фактори, які впливають на виникнення вестибулярного положення ікол. Актуальні питання сучасної науково-практичної стоматології: Матеріали 8 міжнар. стоматологічної конференції студентів і молодих вчених (20-21 квітня 2018 р., Ужгород). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ». ФОП Сабов А.М. 2018; 81-4.

12. Розлуцька ГМ, Іваськевич ВЗ. Мультидисциплінарний підхід до вирішення проблеми артикуляції приголосних звуків у дітей. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. Мультидисциплінарний підхід в ортодонтичному лікуванні. (12-13 листопада 2020 р., Полтава). Полтава: Українська медична стоматологічна академія. 2012; 16-8.

Всього – 29 публікацій.

З них відповідають вимогам п. 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167 – 8 публікацій.

Рецензент:

Завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти з курсом терапевтичної та ортопедичної стоматології стоматологічного факультету ДВНЗ «УжНУ», доктор медичних наук, професор

А.М. Потапчук

9.02.2020 р.

Рецензент:

Доцент кафедри фундаментальних медичних дисциплін стоматологічного факультету ДВНЗ «УжНУ», кандидат медичних наук, доцент

В.Р. Гурандо

9.02.2020 р.

Підписи д.мед.н., проф. Потапчука А.М. та к.мед.н., доц. Гурандо В.Р. засвідчую:

Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ», к.т.н.

О.О. Мельник